

EŽAMIJIET ANNWALI TAL-LIČEJ TAŻ-ŻGHAR 2009
DIRETTORAT GHAL KWALITA` U STANDARDS FL-EDUKAZZJONI
Taqsim tal-Assessjar Edukattiv

IT-TIENI KLASSI

MALTI

HIN: Sagħtejn

Isem: _____

Klassi: _____

Istruzzjonijiet lill-istudenti:

1. Wieġeb il-mistoqsijiet kollha kif mitlub/a.
2. Ortografija, punteggjatura, sintassi, ideat u preżentazzjoni tajbin jgħinuk biex tikseb riżultati aħjar.

GHALL-UŻU TAL-GHALLIEMA

SKEMA TA' MARKI

Mistoqsija	A	B	C	D	E	F(i)	F(ii)	G	TOTAL
Marki	8	24	6	6	6	14	16	20	100
Marki tal-istudent/a									

KUMMENTI

SILTA GHALL-ISTHARRIG

Aqra sewwa s-silta u wiegeb il-mistoqsijiet.

Konsumaturi Responsabelli

Aħna lkoll konsumaturi għaliex aħna lkoll, xi mument jew ieħor, waqt il-ġurnata tagħna nixtru xi oggett. Daqqa forsi nixtru xi haġa x'nieklu, daqqa xtrajna xi affarrijiet għall-iskola jew forsi xi hwejjeg ġodda u oggetti oħra li nistgħu niġu bżonn minn ġurnata għall-oħra. (par.1)

Bħala konsumaturi, kemm jekk aħna kbar kif ukoll jekk aħna żgħar, għandna nistaqsu lilna nfusna x'nistgħu nagħmlu biex, kemm jista' jkun, innaqqsu l-ħsara li qiegħda ssir fl-ambjent minħabba x-xiri ta' certi prodotti. (par.2)

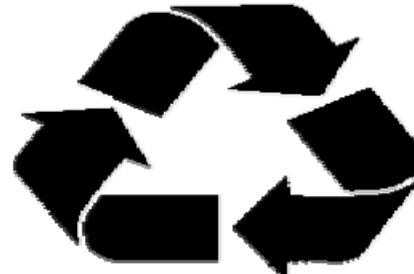
Waqt li qeqħdin nixtru, għandna nżommu f'moħħna dawn it-tliet regoli: **naqqas, erġa' uža u irriċikla**. Għaldaqstant, qabel ma nixtru xi oggett partikolari għandna nistaqsu jekk għandniex verament bżonn dak l-oggett. B'hekk, parti li niffrankaw il-flus, inkunu qeqħdin innaqqsu l-iskart. Inkunu wkoll innaqqsu l-impatt hażin li l-iskart qiegħed ikoll fuq l-ambjent. (par.3)

Kull oggett li nixtru x'aktarx irridu narmuh, kemm lilu, kif ukoll l-ippakkjar li jiġi fi. Għalhekk meta nkunu qeqħdin nagħżlu l-prodott li se nixtru għandna nsibu prodott li hu ppakkjat f'materjal irriċiklat. (par.4)

Bħala konsumaturi responsabelli nistgħu wkoll nieħdu ħsieb l-ambjent billi nnaqqsu l-użu tal-basktijiet tal-plastik. Dawn jagħmlu ħafna ħsara lill-ambjent għaliex idumu ħafna biex jinquerdu. (par.5)

Dan li semmejna jfakkarna kemm huwa importanti l-ambjent. L-ambjent huwa tagħna lkoll, għalhekk aħna responsabelli li nibżgħu għalihi. (par.6)

(Addattament minn *Kif Inkunu Konsumaturi Responsabelli ta' Odette Vella - Sagħtar* – Novembru 2007)

A. FEHIM IT-TEST

(8 marki)

- Għaliex aħna lkoll nissejħu *konsumaturi?*

(1)

- Għaliex qiegħda ssir il-ħsara fl-ambjent?

(1)

3. Semmi żewġ raġunijiet għaliex għandna nistaqsu jekk hux tassew ikollna bżonn oġgett.
-
-

(2)

4. Ghaliex għandna nixtru prodotti ppakkjati f'materjal riċiklat?
-
-

(1)

5. X'nistgħu nagħmlu iżżejjed biex nieħdu ħsieb l-ambjent? Ghaliex? (par.5)
-
-

(2)

6. Ghaliex aħna għandna nhossu r-responsabbilta` li nibżgħu għall-ambjent?
-

(1)

B. GHARFIEN IL-LINGWA

(24 marka)

(i) ANALIŻI TESTWALI

7. *Kull oġgett li nixtru x'aktarx irridu narmuh, kemm lilu, kif ukoll l-ippakkjar li jiġi fih* (par.4). Għal xiex qiegħed jirreferi l-pronom **h** tal-kelma fi**h**? _____ (1)
8. *Dawn jagħmlu ħafna ħsara lill-ambjent għaliex idumu ħafna ma jinqerdu.* (par.5). Għal xiex qiegħda tirreferi l-kelma *Dawn*? _____ (1)
9. *Dan li semmejna ...* (par.6) Ikteb it-tliet regoli li juru kif nistgħu nibżgħu għall-ambjent minħabba dak li semmejna. _____ (3)

(ii) LESSIKU / VOKABULARJU

10. Mill-ewwel paragrafu, liema hija dik il-kelma li tfisser: xi waqtiet? _____ (1)
11. Agħti kelma oħra minflok: ħsara (par.2) _____ bżonn (par.3) _____ (2)

(iii) SINTASSI / SENTENZA

12. Ikteb kelma jew fraži biex tgħaqqaqad iż-żewġ sentenzi. (Tużax il-kelma **għaliex**)

Bħala konsumaturi responsabbli nistgħu wkoll nieħdu ħsieb l-ambjent billi nnaqqsu l-użu tal-basktijiet tal-plastik. Dawn jagħmlu ħafna ħsara lill-ambjent. (par.5)

(2)

(iv) GRAMMATIKA U MORFOLOGIJA

Wiegeb skont kif mitlub.

(14-il mar)

(Il-kitbiet li huma fil-korsiv ittieħdu minn *Ohrog Il-Gherf – Grammatika Bil-Livelli – 2*)

13. Sewwa sew kif kien dieħel l-uffiċċini tal-kumpanija, waqfu tnejn min-nies lebsin crash helmet u nuċċali tax-xemx li, wara li aggredewh, ġatfulu l-borża li fiha kellu aktar minn 56,000 ewro.

a) Agħti l-plura sħiħ ta' nuċċali - _____ (1)

b) Agħti l-plural miksur ta' borża - _____ (1)

14. Imla skont il-parentesi.

Kienu jidhru nies baxxi... iħaqquha ma' xulxin għall-iċken ħażja u jxejru _____ (l-idejn tagħhom) ma' kull kelma qishom _____ (plural ta' mithna). (2)

15. Irriga l-Istat Kostrutt f'din is-sentenza.

... f'nofs ħażra ta' ħażra hemm impronta ta' sultan li trid tkun baħnan biex ma tarax wiċċi is-sultan. (1)

16. Irriga n-nom magħqud mas-suffiss pronominali li juri possessiv.

U trid tkun trux biex ma tismax id-daqqa ta' rasu hekk kif din faqqgħet qisha dulliegħha... (1)

17. Imla l-vojt bil-pronomi.

Għax _____ ma niħux ħelu m'għand nies li ma naf_____. (2)

18. Ohrog verb mill-konsonanti fil-parentesi.

Kull aġenzija tipprova (ħ-l-q) _____ ambjent li jgħin lil kull individwu. (1)

19. Nissel kelma mill-kliem/kelma rrigat/a biex tagħti sens lis-sentenza.

a) Aħna nirriċiklaw l-iskart.

b) L-iskart jiġi _____ minna. (1)

c) Dawk li attendew kienu ħafna.

d) L-_____ kienet numeruža. (1)

20. X'jissejjah it-tip ta' temp tal-verb irrigat?

Il-livell tal-programm qiegħed jieħu daqqa 'l isfel. = temp _____ (1)

21. a) Imla b'aġġettiv addattat mill-għerq fil-parentesi.

Trid żarbun magħmul minn ġilda (r-t-b) _____? (1)

b) Imla b'aġġettiv fis-superlattiv.

Trid żarbun maħdum b'teknologija (modern) _____? (1)

Č. L-ASPETT SIMBOLIKU FL-ISFOND LINGWISTIKU POPOLAR

Is-silta titkellem dwarna l-konsumaturi. Ara kemm taf il-Qwiel dwar **Xiri u Negozju**.

A. Fisser il-qwiel.

1.	Talli thallas tieħu.	(1)
2.	Dak li jixtri l-ħut fil-baħar jieklu jinten.	(1)

B. Kompli l-qwiel biex turi kemm huwa importanti l-ħsieb waqt ix-xiri.

3. Ahjar _____ milli mitt skud fis-senduq. (1)
4. _____ ma swiet flus. (1)

Č. Mit-tielet paragrafu sib idjoma, iktibha u, fissirha.

Idjoma: _____ (1)

Tifsira: (1)

D. HILIET FIL-MALTI KOMUNIKATTIV

(6 marki)

Aġħżel mil-lista ta' aġġettivi/frażijiet li ssib fil-kaxxa biex tibni d-dehra fizika u l-karatru ta' xi hadd li taf. (Aqleb fil-femminil jekk il-persuna hija xi hadd fil-femminil.) Ikteb madwar sittin kelma.

ħelu, ma jiġbdekx, edukat, stramb, ċajtier, nervuż, kalm, avventuruż, kwiet, imqareb, fuq tiegħu, egoist, altruist, umli, imkabbar, nadif, bil-ġhaqal, traskurat, pružuntuż, irqiq, imbaċċaċ, twil, b'xagħar innukklat/lixx, hanin, qalbu ġulgliena, jibża' minn dellu, kuraġġuż

E. TIFTIX - TRAWWIM KULTURALI – SEHEM IL-MALTI FIL-KULTURA

F'madwar sittin kelma ikteb dwar wieħed mill-personaġġi li ta seħmu fil-kultura Maltija u li fittixt dwaru ghall-progett ta' din is-sena.

F. (i) LETTERATURA - POEZIJA

(14-il marka)

Wiegeb A u B

A. NADRIET 2 – *IT-TOKKI TAL-PATERNOSTER* ta' Achille Mizzi

Fejn hu l-Paternoster nann...?	
u l-kafe` fl-istanjata jghanni	
is-shana taħt il-friex irdussat?	5
Fejn hu l-Paternoster li jgerrex bis-setgħat tal-kampnari mirjieħa l-għefiered li jħufu fid-dalma tal-lejl.	10

1. L-istil ta' din il-poezija huwa tradizzjonal jew modern? _____
 2. Il-poezija hija miktuba bil-vers _____. (1)
 3. Il-poezija hija _____ għaliex il-poeta qiegħed jindirizza lil xi ġadd. (1)
 4. *jgħanni* (v.4) u *jgerrex* (v.8) huma żewġ verbi li bħala figura tad-diskors jissejhū _____.
 5. F'madwar għoxrin kelma ikteb dwar dak li xtaq jgħid il-poeta b'din il-poezija. (3)
-
-
-
-

6. Wieġeb il-mistoqsijiet dwar ***Il-Hajku*** ta' Anton Buttigieg

i) Jiena bħall-għodwa...
kull jum noħloq dinja
ġdida ta' ġmiel.

It-tixbiha użata tissejjah _____ (1)

ii) Din qalbi żgħira,
inhoss iżda li tesa'
lil Alla fiha.

Buttigieg ried jurina kemm
_____ (1)

iii) Il-bagħal tas-sienja
eluf ta' mili mexa,
u mkien ma mar.

Il-poeta juri li xogħol il-ħmar huwa

_____ (1)

iv) Farfett sabiħ,
maħdum bis-simetrija,
int sunett t'Alla.

Il-poeta jikkumenta dwar

tal-farfett maħluq minn Alla. (1)

B. Aktar Nadriet Poetiċi

Marsaxlokk ta' Charles Flores, *Univers Ieħor* ta' Dun Karm, *Lejl tat-Tfulija* ta' Ĝorġ Borg, *Il-Hajt tas-Sejjieħ* ta' Rena Balzan, *Settembru* ta' Wallace Ph. Gulia

Aghżel poezija **wahda** mil-lista u ikteb il-ħsieb tal-poezija f'għoxrin kelma. (3)

F. (ii) LETTERATURA - PROŻA

(16-ii)

Wiegeb A u B

A. Nies Bla Sabar ta' Temi Zammit

(6 marki)

Wiegeb f'madwar sittin kelma.

Fl-istorja *Ferħa Bla Temma* naqraw dwar Vitor u l-pjan tagħha biex tkun tista' tgawdi mill-wirt taz-ziku Pawl. Ikteb dwar x'għamlet Vitor.

B. Holm tal-Milied? ta' Trevor Żahra

(10 marki)

Aghżel WAHDA u wieġeb f'madwar mitt kelma. (Ikteb fuq karta ohra.)

1. Ikteb dwar id-drawwiet folkloristiċi li jissemmew f'dan ir-rumanz.

JEW

2. Irrakkonta dwar meta Leli kellu jqatta' lejl għand in-nanna Frangiska u z-zija Anni.

G. KOMPONIMENT

(20 marka)

Ikteb madwar 200 kelma dwar **WIEHED** minn dawn. (Ikteb fuq karta oħra.)

1. Inti kont mistieden/mistiedna miz-zijiet biex tqatta' l-jiem tal-festa fir-raħal fejn joqogħdu. Ikteb dwar kif tīg ċelebrata din il-festa.
 2. Kemm inhobb nitkellem magħhom! Ikteb dwar il-karattru ta' tnejn min-nies li jogħġibuk.
 3. Mort inżur post storiku. Ikteb dwaru.
 4. Fir-raħal fejn noqgħod ġrat biccċa tinkiteb!
 5. Kemm huwa sabiħ l-ambjent li ħalaq Alla! Ikkummenta.